

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Liliana Catan,

Judecători – Petru Moraru și Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Valentin Chiriac în numele inculpatului, de inculpatul Dmitriev Victor și de partea vătămată Rotari Tatiana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui

Dmitriev Victor Haralampie, născut la 12 august 1947, originar din Ucraina, regiunea Donețk și domiciliat în Federația Rusă, regiunea Tiumeni, or. Hantî-Mansiisk, str. Chirov 35, ap. 55, domiciliu temporar în s. Merenii-Noi, r-nul Anenii Noi, grec, cetățean al Federației Ruse ;

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 29.04.2009 - 29.12.2010;

Instanța de apel: 27.06.2011- 19.09.2012;

Instanța de recurs: 26.12.2012- 19.03.2013;

Instanța de apel: 30.07.2013- 09.04.2014;

Instanța de recurs: 22.10.- 26.11.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 29 decembrie 2010, Dmitriev Victor a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 26, 145 alin. (3) lit. m) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Dmitriev Victor a fost învinuit în aceea că el, în luna noiembrie 2008, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, având intenția de a asasina fosta sa soție, Rotari Tatiana, l-a recrutat pe cet. Chirilenco Ivan și a dat comandă, ca acesta să o omoare personal, sau să recruteze alte persoane pentru a o omori, urmărind un interes material pentru a obține imobilul comun din r-nul Anenii Noi, s. Merenii Noi, str. Uzinelor 6.

În scopul realizării intenției sale, la 30.01.2009, Dmitriev Victor a transmis prin sistemul bancar din Federația Rusă pe numele cet. Chirilenco Ivan, bani în sumă de 600 dolari SUA, plata în avans din suma totală de 2.000 dolari SUA, destinată pentru executarea omorului la comandă a cet. Rotari Tatiana.

Continuându-și acțiunile sale criminale, la 19.03.2009, Dmitriev Victor, fiind informat de cet. Chirilenco Ivan, chipurile acesta deja a executat omorul fostei soții, i-a transmis ultimului încă 600 dolari SUA și 10.000 ruble rusești, ca recompensă pentru executarea omorului intenționat, asigurându-l că restul sumei promise o va achita ulterior.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Dmitriev Victor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 26, 145 alin. (2) lit. p) Cod penal, cu aplicarea art. 81 Cod penal, la 10 ani închisoare.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, instanța a pus la baza achitării argumentele privind faptul că, lipsește motivul cupidant indicat în rechizitoriu.

De asemenea, instanța de fond, depășind limita de examinare a cauzei în fond, contrazicîndu-se, a constatat că partea vătămată T. Rotari prin metode meschine a inițiat întocmirea unor acte juridice care la moment erau contestate în ordine civilă de către V. Dmitriev și care concomitent solicita recunoașterea bunurilor ca proprietatea sa.

Instanța în argumentarea sa, a invocat excluderea existenței unui interes material al inculpatului și respectiv, a unor motive de comitere a infracțiunii, concluzionînd: *„în caz că ar fi decedat T. Rotari, ar fi intervenit succesiunea legală și inculpatul s-ar fi lipsit de posibilitatea de a obține averea sau chiar o parte din averea dată”*

În viziunea procurorului, instanța de fond într-un mod nepotrivit s-a expus asupra faptului că I. Chirilenco a fost infiltrat de poliție anume pentru a-l provoca pe V. Dmitriev la comiterea infracțiunii, instanța a invocat în calitate de probă faptul că poliția a insinuat comiterea infracțiunii și declarațiile publice ale serviciului de presă a MAI referitor la cazul dat.

Pe de altă parte, instanța nu a admis în calitate de probă declarațiile colaboratorului de poliție, audiat în cadrul cercetării judecătorești, invocînd că acesta nu poate fi audiat ca martor, dar anume în cazul dat, cînd se impune necesitatea stabilirii unor erori sau unor abuzuri, reprezentantul organului de urmărire penală putea fi audiat în calitate de martor, potrivit prevederilor art. 90 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală.

De către instanța de fond nu s-a ținut cont și s-a făcut o analiză eronată a probelor acumulate în cauză.

3.1 Avocatul Guțu Teodor în numele părții vătămate Rotari Tatiana, a contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Dmitriev Victor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 26, 145 alin.(2) lit. p) Cod penal, cu aplicarea art. 81 Cod penal, la o pedeapsă în limitele sancțiunii normei vizate cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate și dispunerea încasării din contul inculpatului Dmitriev Victor în beneficiul părții vătămate Rotari T. a prejudiciului moral în sumă de 12.000.000 lei, a prejudiciului material în sumă de 13.922 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 8.000 lei, motivînd prin faptul că instanța de fond a dat o apreciere eronată probelor acumulate, neținînd cont de faptul că vina lui Dmitriev Victor a fost demonstrată integral prin declarațiile părții vătămate, a martorilor, precum și alte mijloace de probă acumulate în cauza penală, nu s-a ținut cont de faptul că era evidentă intenția inculpatului de a comite asasinarea părții vătămate Rotari Tatiana.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2012, au fost admise apelurile declarate de procuror și avocatul Guțu Teodor în numele părții vătămate Rotari Tatiana, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care Dmitriev Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.

art. 26, 145 alin. (2) lit. p) Cod penal (în redacția Legii din 18.04.2002) la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat din contul inculpatului Dmitriev Victor în beneficiul părții vătămate Rotari Tatiana suma de 50.000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 12.000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea serviciilor de asistență juridică.

În rest, acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel, a constatat în fapt că, Dmitriev Victor, în luna noiembrie 2008, aflîndu-se pe teritoriul Republicii Moldova, avînd intenția de a asasina fosta sa soție, Rotari Tatiana, l-a recrutat pe cet. Chirilenco Ivan și a dat comandă, ca acesta să o omoare personal, sau să recruteze alte persoane pentru a o omori, urmărind un interes material pentru a obține imobilul comun din r-nul Anenii Noi, s. Merenii Noi, str. Uzinelor 6.

În scopul realizării intenției sale, la 30.01.2009, Dmitriev Victor a transmis prin sistemul bancar din Federația Rusă pe numele cet. Chirilenco Ivan, bani în sumă de 600 dolari SUA, plata în avans din suma totală de 2.000 dolari SUA, destinată pentru executarea omorului la comandă a cet. Rotari Tatiana.

Continuîndu-și acțiunile sale criminale, la 19.03.2009, Dmitriev Victor, fiind informat de cet. Chirilenco Ivan, că chipurile acesta deja a executat omorul fostei soții, i-a transmis ultimului încă 600 dolari SUA și 10.000 ruble rusești, ca recompensă pentru executarea omorului intenționat, asigurîndu-l că restul sumei promise o va achita ulterior.

Astfel, instanța de apel cercetînd totalitatea probelor acumulate, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității lor, a stabilit că vina lui Dmitriev Victor în comiterea infracțiunii de pregătire a omorului părții vătămate Rotari Tatiana, la comandă, este demonstrată integral, lipsind careva dubii în acest sens.

Instanța de fond eronat a pus la baza sentinței de achitare declarațiile inculpatului Dmitriev Victor, cît și a martorilor Vulpe Petru, Grițcan Tatiana și Băț Petru, care au fost audiați în cadrul ședinței instanței de apel.

Ce se referă la depășirea atribuțiilor de către organul de urmărire penală, instanța de apel a constatat că acesta nu și-a depășit atribuțiile sale și nu a comis provocare de comitere a infracțiunii, după cum a fost invocat de către instanța de fond, deoarece din înscrisurile primare a convorbirilor telefonice dintre Dmitriev Victor și Chirilenco I. rezultă că au fost efectuate la inițiativa lui Chirilenco I..

La fel, instanța de apel nu a găsit temeiuri de a considera nule actele emise de către organul de urmărire penală și anume, a proceselor-verbale întocmite la faza urmăririi penale. Astfel, din materialele cauzei rezultă că inculpatul Dmitriev Victor și avocatul acestuia, Bulat Alexandru, care a intervenit în cadrul procesului penal la 06.04.2009, au făcut cunoștință cu materialele dosarului penal la 15.04.2009 (f. d. 158, vol.1), aceștia din urmă, făcînd cunoștință și cu raportul de expertiză nr. 928 din 16.04.2009, interceptarea și înregistrarea comunicărilor dintre Dmitriev Victor și Chirilenco I., care au fost autorizate de către judecătorul de instrucție prin încheierile din 30.01.2009 (f.d.82, vol.1) și din 19.03.2009 (f.d.90, vol.1).

Mai mult, nici inculpatul și nici avocatul acestuia Bulat Alexandru, nu au contestat în nici un mod încheierile nominalizate.

Instanța de apel a mai concluzionat, că martorul Chirilenco I., nu a avut calitatea de agent provocator, or, acțiunile acestuia nu au avut o intenție de provocare și de atragere a lui Dmitriev Victor la comiterea infracțiunii de omor a soției sale Rotari Tatiana, versiune confirmată integral prin probele administrate.

În consecință, instanța de apel a ajuns la concluzia că în acțiunile lui Dmitriev Victor este evident prezent scopul de a comite omorul soției sale, Rotari Tatiana, din motive materiale, fapt demonstrat integral și de către martorul Chirilenco I., care a indicat că Dmitriev Victor a declarat că Rotari Tatiana nu merită să trăiască, fapt confirmat și de către martorul Rotari Iu..

Instanța de apel a stabilit că, scopul lui Dmitriev Victor era unic, să nu admită partajarea averii comune în devălmășie cu soția sa, Rotari Tatiana, chiar și cu prețul omorului acesteia, dînsul conștientizînd pericolul social, excepțional de periculos al acțiunilor sale, pînă la urmă acceptînd recrutarea și survenirea urmărilor decesului părții vătămate Rotari Tatiana.

În așa mod, instanța de apel a exclus orice dubii în ceea ce privește vinovăția lui Dmitriev Victor de comiterea acțiunilor de pregătire a omorului cet. Rotari Tatiana la comandă.

Totodată potrivit Legii nr.277-XVI din 18.12.2008, în Codul penal au fost introduse un șir de modificări, atît în dispozițiile normelor de sancționare, cît și în sancțiunile acestora, la art. 145 Cod penal fiind exclus alin. (3), dar și sancțiunea acestuia fiind supusă unor modificări. Prin urmare, acțiunile lui Dmitriev Victor au fost încadrate în prevederile art. art. 26, 145 alin.(2) lit. p) Cod penal, adică pregătirea de infracțiune de omor la comandă, care din motive întemeiate (ce nu au depins de voința sa) nu și-a produs efectul.

În partea soluționării acțiunii civile, instanța de apel a concluzionat că aceasta, atît în latura morală, cît și materială, urmează a fi admisă doar în parte.

Astfel, prejudiciul moral solicitat de către partea vătămată Rotari Tatiana în sumă de 12.000.000 lei s-a considerat drept exagerat, neproportional și nefondat, or, suferințele psihice și morale suportate de către ea nu au fost atît de mari pentru a estima prejudiciul moral la o sumă atît de mare.

În așa mod, instanța de apel a conchis că suma de 50.000 lei ar fi o sumă suficientă și oportună suferințelor morale și psihice suportate de către partea vătămată.

Cît privește prejudiciul material solicitat de către partea vătămată în sumă de 13.922 lei, instanța de apel a menționat faptul că partea vătămată nu a prezentat suficiente și elocvente probe ce ar demonstra cuantumul sumei date și în conformitate cu prevederile art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

5. Avocatul Valentin Chiriac în numele inculpatului Dmitriev Victor, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea argumentelor sale recurentul a indicat că, potrivit Legii privind activitatea operativă de investigații, nici ofițerul operativ de investigații, nici procurorul nu aveau dreptul să-l infiltreze pe Chirilenco Ivan în rolul de ucigaș, deoarece investigarea sub acoperire se monitorizează pentru un anumit timp, iar

investigatorii sub acoperire sunt angajați, special desemnați pentru acest scop din cadrul organelor de forță sau sunt persoane special antrenate pentru efectuarea unor măsuri speciale de investigații și nicidecum persoane din rândul condamnaților, cum este Chirilenco.

Investigatorului sub acoperire i se interzice să provoace comiterea de infracțiuni, ei sunt datori să curme orice tentativă. Chirilenco I. din propria inițiativă a făcut înscrisuri la dictafon pe parcursul desfășurării urmăririi penale în prezenta cauză.

Aceste probe s-au obținut cu încălcarea prevederilor de procedură penală și în contradicție cu prevederile art. 6 CțEDO, care în temeiul art. 251 Cod de procedură penală, au fost considerate nule de către instanța de fond.

Judecând cauza, instanța de apel nu a citat în modul corespunzător în ședința de judecată pe principalul martor al acuzării, Chirilenco I., care urma să facă anumite precizări în cauza dată, cât și alți martori ai acuzării, audiați de instanța de fond.

Procurorul a prezentat certificat că martorii acuzării nu se află pe teritoriul R. Moldova.

În conformitate cu art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, sarcina probațiunii aparține părții acuzării, iar orice dubii trebuie interpretate în favoarea acuzatului. Instanța de apel, judecând apelurile declarate împotriva sentinței de achitare, nu era în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți.

Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Prin urmare, instanța de fond a pronunțat o sentință legală, întemeiată și motivată, în care sunt cuprinse temeiurile de fapt și de drept, bazate pe normele de drept național și internațional, care au dus la pronunțarea soluției respective.

5.1. Inculpatul Dmitriev Victor, fără a invoca vre-un temei din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

5.2. Partea vătămată Rotari Tatiana, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia în latura civilă, cu încasarea de la inculpatul Dmitriev Victor a prejudiciului moral în sumă de 12.000.000 lei și a prejudiciului material în sumă de 13.922 lei, menținându-se celelalte dispoziții ale hotărârii contestate.

În motivarea recursului, partea vătămată a invocat că, instanța de apel nu a apreciat la justa valoare suferințele sale, suportate pe parcursul a mai mult de trei ani, ale căror consecințe negative mai continuă să-i afecteze sănătatea și până în prezent.

În astfel de împrejurări, prejudiciul moral încasat în sumă de 50.000 lei nu corespunde suferințelor fizice și psihice suportate fiind necesară încasarea totală în sumă de 12.000.000 lei.

În ce privește încasarea prejudiciului material numai în principiu, partea vătămată a considerat că este o concluzie formală și ilegală a instanței, care nu corespunde prevederilor legii, deoarece acțiunea civilă în cadrul dosarului penal a fost depusă după toate cerințele legislației în vigoare, cu toate probele și calculele, care au fost anexate la acțiunea civilă în original.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2013, au fost admise recursurile ordinare, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

6.1. La adoptarea soluției date instanța de recurs a reținut că, instanța de apel nu a fost în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinutului prezent în ședința de judecată, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți.

Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

La fel, instanța de apel nu l-a audiat pe martorul principal al acuzării, Chirilenco Ivan, declarațiile cărui sunt contradictorii cu declarațiile altor părți, or, în instanța de fond acesta a declarat că inculpatul nu a avut intenția de a omorî partea vătămată, Rotari Tatiana, ci de a-i provoca vătămări corporale (v. II. f. 234-235).

Aceste declarații urmau a fi verificate prin apreciere în coroborare cu declarațiile martorului Vulpe Petru, care în instanța de apel a declarat că soția lui Chirilenco Ivan, Olesea, i-a comunicat că partea vătămată Rotari Tatiana i-a spus lui Chirilenco I. ca să înscezeze omorul ei, să-i facă fotografii și să-i transmită lui Dmitriev V., pentru ca mai apoi ea să-l poată „*băga la pușcărie*”. Pentru aceste servicii Rotari T. urma să-i achite o sumă de bani lui Chirilenco I. (v. III, f. 177-178). În același mod urmau a fi apreciate și declarațiile martorului Grițcan Tatiana, care a declarat că despre învinuirea lui Dimitriev V. cunoaște de la nepoata părții vătămate, ce locuiește cu ea într-un sat și care se lăuda prin localitate precum că Dmitriev V. este bogat și are casă și acestea puneau la cale ca „*să-l închidă*” pe ultimul, înscenând omorul lui Rotari T., cu scopul ca să-l lipsească pe inculpat de casă și apartament (v. III, f. 179).

De asemenea declarațiile lui Chirilenco I. urmau a fi apreciate și în coroborare cu cele a lui Băț Petru care a declarat că Chirilenco I. se lăuda în bar că în timpul apropiat cineva îi va procura o mașină.

Instanța de recurs a conchis că, declarațiile martorilor necesitau o apreciere minuțioasă prin prisma coroborării lor cu alte probe, din motiv că analiza lor ar putea duce la niște concluzii diametral opuse cu privire la circumstanțele faptei, față de cele stabilite în instanța de apel, contribuind astfel la aprecierea prezenței în acțiunile inculpatului a intenției de săvârșire a infracțiunii incriminate, cât și asupra calificării corecte a faptelor.

Astfel, instanța de recurs a constatat că soluția de condamnare, adoptată de instanța de apel a fost una pripită și care nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analiza textuală a deciziei, a demonstrat, că nu a avut loc libera apreciere a probelor în conformitate cu propria convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, dar expunerea parțială a unora și luată ca bază poziția numai a unei părți, contrar prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014, au fost admise apelurile, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Dmitriev Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 26, 145 alin. (2) lit. p) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost admisă acțiunea civilă în latura prejudiciului moral, fiind încasat de la inculpatul Dmitriev V. în folosul părții vătămate Rotari T. suma de 50.000 lei, iar în

latura prejudiciului material acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat în fapt că, Dmitriev Victor, în luna noiembrie 2008, aflîndu-se pe teritoriul Republicii Moldova, avînd intenția de a asasina fosta sa soție, Rotari Tatiana, l-a recrutat pe cet. Chirilenco Ivan și a dat comandă, ca acesta să o omoare personal, sau să recruteze alte persoane pentru a o omori, urmărind un interes material pentru a obține imobilul comun din r-nul Anenii Noi, s. Merenii Noi, str. Uzinelor 6.

În scopul realizării intenției sale, la 30.01.2009, Dmitriev Victor a transmis prin sistemul bancar din Federația Rusă pe numele cet. Chirilenco Ivan, bani în sumă de 600 dolari SUA, plata în avans din suma totală de 2.000 dolari SUA, destinată pentru executarea omorului la comandă a cet. Rotari Tatiana.

Continuîndu-și acțiunile sale criminale, la 19.03.2009, Dmitriev Victor, fiind informat de cet. Chirilenco Ivan, chipurile acesta deja a executat omorul fostei soții, i-a transmis ultimului încă 600 dolari SUA și 10.000 ruble rusești, ca recompensă pentru executarea omorului intenționat, asigurîndu-l că restul sumei promise o va achita ulterior.

Astfel, instanța de apel a reținut că, cercetînd totalitatea probelor acumulate, vina lui Dmitriev Victor în comiterea infracțiunii de pregătire a omorului părții vătămate Rotari Tatiana, la comandă, este demonstrată integral.

Audiind martorul principal al acușării, Chirilenco Ivan, instanța de apel a constatat, că acesta nu ține minte evenimentele cazului dat, însă din declarațiile lui prezentate la urmărirea penală și în ședința de judecată în prima instanță, rezultă înțelegerea prealabilă dintre el și inculpat de a săvîrși omorul victimei Rotari T..

Declarațiile martorului Chirilenco I. se coroborează cu declarațiile părții vătămate Rotari T., martorului Roșca D., cu comunicările inculpatului din înregistrările audio, precum și cu celelalte probe prezentate în sprijinul învinuirii, din care rezultă caracterul intenționat al actelor de pregătire și crearea condițiilor pentru săvîrșirea omorului urmărit.

În contextul admisibilității probelor, ce au ținut de utilizarea dispozitivelor de înregistrare și ascultare, instanța de apel a remarcat, că utilizarea respectivă nu a întîlnit careva impedimente pentru desfășurarea unui proces penal echitabil, deoarece nimic nu a indicat la ilegalitatea utilizării înregistrării audio și a fost stabilită autenticitatea bandei magnetice audio, care a constituit un element probant solid.

Mărturiile respective pe care le-a făcut inculpatul în timpul conversației cu martorul Chirilenco I. erau spontane, astfel nu au existat „provocări” și inculpatul nu a fost incitat să se destănuiască, acesta vorbind sincer și nesilit de nimeni și nici o presiune nu a fost exercitată asupra acestuia pentru a-l determina să vorbească cu Chirilenco I., să-i înmîneze banii și să-i comunice observații specifice cu privire la pregătirea de infracțiune abordată de el. Natura relațiilor cu martorul Chirilenco I. nu atestă, că inculpatului i s-a impus un comportament, contrar voinței sale, acesta fiind liber să-l vadă, să-i vorbească, să refuze de a proceda astfel.

Instanța de apel a constatat cu certitudine, că inculpatul, prin acțiunile sale de înțelegere prealabilă cu Chirilenco I. a pregătit condiții pentru săvîrșirea omorului victimei Rotari T., că acesta a prevăzut și a urmărit omorul propriu - zis, astfel, în conștiința inculpatului au avut loc procese psihice, ce caracterizează vinovăția de omor sub forma pregătirii, întrucît, din punct de vedere subiectiv, forma acestei vinovății

pentru existența infracțiunii în discuție este intenția directă, după cum inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor de pregătire a infracțiunii și condițiile pentru săvârșirea ei, prevedea posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile din rezultatul infracțiunii pregătite și dorea acest rezultat infracțional, însă din cauze independente de voința acestuia, omorul nu și-a produs efectul.

Instanța de apel a constatat cu certitudine că, sub aspectul laturei subiective, ca element constitutiv al componentei de infracțiune, inculpatul, în împrejurările stabilite, a acționat cu intenția de a omorî victima, însă, din cauze independente de voința primului, infracțiunea nu și-a produs efectul, iar, sub aspectul laturei obiective, ca element constitutiv al componentei de infracțiune, s-a constatat, că actele de pregătire au fost de natură intelectuală, manifestate prin înțelegerea prealabilă cu martorul Chirilenco I. de a săvârși omorul victimei Rotari T. și de natură materială, manifestată prin înmînarea banilor pentru remunerarea autorului acestui omor.

Instanța de apel a stabilit, că martorul Chirilenco I. benevol s-a prezentat la organul de poliție cu cerere de denunțare a infracțiunii, organul de poliție sesizat a întreprins măsurile legale în cadrul acțiunilor operative de investigație, prin interceptarea autorizată a convorbirilor telefonice cu inculpatul, iar denunțul martorului Chirilenco I. s-a confirmat.

În acest sens, instanța de apel a reținut: procesul-verbal de autodenunțare din 29.01.2009 (f.d.8, Vol.I); ordonanța privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 19.03.2009 (f.d.88, Vol.I); demersul privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 19.03.2009 (f.d.89, Vol.I); încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea interceptărilor și înregistrărilor comunicărilor, cu utilizarea mijloacelor tehnice și video din 19.03.2009 (f.d.90 Vol.I); procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 19.03.2009, cu anexă (f.d.91-93, Vol. I).

Instanța de apel a stabilit că urmărirea penală s-a desfășurat în procedura prevăzută de lege, fiind respectate principiile privind: asigurarea dreptului la apărare, contradictorialitatea, dreptul la un proces echitabil, administrarea și libera apreciere a probelor.

Organele de urmărire penală și care exercită activitatea operativă de investigații s-au limitat la examinarea autodenunțării făcute de Chirilenco I.(f. d. 8, Vol.I) și cererii cet. Rotari T. (f.d.9, Vol.I), în acest sens, corect stabilind motive evidente pentru începerea și desfășurarea urmăririi penale.

7.2. Instanța de apel, soluționând chestiunea cu privire la acțiunea civilă, conform art. 387 Cod de procedură penală, a considerat oportună soluția ca acțiunea civilă în latura prejudiciului material, să fie admisă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, iar în latura prejudiciului moral să fie admisă cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate suma de 50.000 lei.

8. Partea vătămată Rotari Tatiana, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului Dmitriev Victor a prejudiciului moral în sumă de 12.000.000 lei, a celui material în sumă de 13.922 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 12.000 lei, în rest decizia să fie menținută fără modificări.

În motivarea recursului, partea vătămată a invocat că, instanța de apel nu a apreciat la justa valoare suferințele sale, suportate pe parcursul a mai mult de cinci ani, ale căror consecințe negative mai continuă să-i afecteze sănătatea și până în prezent.

În astfel de împrejurări, prejudiciul moral încasat în cuantum de 50.000 lei nu corespunde suferințelor fizice și psihice suportate fiind necesară încasarea totală în sumă de 12.000.000 lei.

În ceea ce privește dispunerea încasării prejudiciului material numai în principiu, partea vătămată a considerat că este o concluzie formală și ilegală a instanței, care nu corespunde prevederilor legii, deoarece acțiunea civilă în cadrul dosarului penal a fost depusă după toate cerințele legislației în vigoare, cu toate probele și calculele, care au fost anexate la acțiunea civilă în original.

8.1. Avocatul Chiriac Valentin în numele inculpatului Dmitriev Victor, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea argumentelor sale a indicat că potrivit Legii privind activitatea operativă de investigații, nici ofițerul operativ de investigații, nici procurorul nu aveau dreptul să-l infiltreze pe Chirilenco Ivan în rolul de ucigaș, deoarece investigarea sub acoperire se monitorizează pentru un anumit timp, iar investigatorii sub acoperire sunt angajați, special desemnați pentru acest scop din cadrul organelor de forță sau sunt persoane special antrenate pentru efectuarea unor măsuri speciale de investigații și nicidecum persoane din rândul condamnaților, cum este Chirilenco.

Investigatorului sub acoperire i se interzice să provoace comiterea de infracțiuni, ei sunt datori să curme orice tentativă. Chirilenco I. din propria inițiativă a făcut înscrisuri la dictafon pe parcursul desfășurării urmăririi penale în prezenta cauză.

Aceste probe s-au obținut cu încălcarea prevederilor de procedură penală și în contradicție cu prevederile art. 6 al CțEDO, care în temeiul art. 251 Cod de procedură penală au fost considerate nule de către instanța de fond.

La fel, în cadrul urmăririi penale au fost admise erori evidente la colectarea probelor.

În instanța de apel, principalul martor al acuzării, Chirilenco I., a asistat și nu a răspuns la nici un fel de întrebări ale participanților la proces.

În conformitate cu art. 6 al CțEDO, sarcina probațiunii aparține părții acuzării, iar orice dubii trebuie interpretate în favoarea acuzatului. Instanța de apel, judecând apelurile declarate împotriva sentinței de achitare, nu era în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea martorilor acuzării solicitați de părți.

Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Prin urmare, instanța de fond a pronunțat o sentință legală, întemeiată și motivată, în care sunt cuprinse temeiurile de fapt și de drept, bazate pe normele de drept național și internațional, care au dus la pronunțarea soluției respective.

8.2. Inculpatul Dmitriev Victor, fără a invoca vre-un temei din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței, invocând că în cadrul urmăririi penale au fost admise erori evidente la colectarea probelor.

9. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat menționând că, argumentele invocate de recurenți privind pronunțarea unei hotărâri de achitare, constituie în sine un dezacord cu modul de apreciere a probelor administrate la dosar și nu pot servi drept temei de rejudecare a cauzei și casare a unei hotărâri judecătorești definitive când nu au fost invocate alte circumstanțe.

10. Verificând argumentele recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei penale, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Referitor la recursul ordinar declarat de partea vătămată Rotari Tatiana.

10.1. Argumentele invocate de recurent în privința admiterii acțiunii civile cu încasarea prejudiciului moral în sumă de 12.000.000 lei, a celui material în sumă de 13.922 lei, și cheltuielile de judecată în sumă de 12.000 lei, enunțate la pct. **9.** al prezentei decizii, sunt neîntemeiate din următoarele considerente.

Conform art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

În acest sens, instanța de apel la examinarea acțiunii civile a respectat aceste prevederi legale și reieșind din probele prezentate de către partea vătămată a ajuns la concluzia corectă, de a admite acțiunea civilă cu încasarea din contul inculpatului Dmitriev V. în beneficiul părții vătămate Rotari T. a sumei de 50.000 lei cu titlu de prejudiciu moral iar în latura prejudiciului material acțiunea civilă fiind admisă în principiu urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, soluția fiind întemeiat argumentată la pct. **8.2.** al prezentei decizii.

La fel, din textul recursului, se evidențiază că recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, prezentate în susținerea pretențiilor materiale, or motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la pct. 6) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, astfel, criticele formulate de recurent nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate ca fiind ilegală.

Tot aici, instanța de recurs menționează că, despăgubirile pentru prejudiciile morale se disting de cele pentru prejudiciile materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibile în mod rezonabil care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și de toate consecințele acesteia, așa cum rezultă din probe administrate în cauză.

Anume, în acest context, instanța de apel a evaluat corect dauna morală în sumă de 50.000 lei, luându-se în considerare suferințele fizice ale victimei, statutul acesteia în societate, gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Totodată în speță, sunt relevante și explicațiile de la pct. 13 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM din 30 octombrie 2009, nr. 9 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, din care rezultă că, *„În materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există temei de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite, stabilite de instanța de fond.”*

În baza celor constatate, Colegiul penal, conchide că instanța de apel, a adoptat o hotărîre legală și întemeiată, astfel recursul ordinar declarat de partea vătămată Rotari T., urmează a fi respins, ca inadmisibil.

***Cu referire la recursurile declarate de avocatul Chiriac Valentin
în numele inculpatului și inculpatul Dmitriev Victor***

10.2. Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Însă nici un temei din cele enumerate nu și-a găsit confirmare în speță, nefiind stabilită presupusa eroare de drept, sub aspectul casării hotărîrii recurate.

Criticile recurenților, în acest sens, se referă la aprecierea probelor, care după părerea lor nu dovedesc vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală, ori aprecierea probelor este prerogativa instanțelor de fond și de apel și nu constituie temei de declarare a recursului, conform art. 427 Cod de procedură penală.

În acest sens, Curtea Europeană în cazul „Balliu contra Albania” a reiterat că *„... admisibilitatea probelor este în primul rînd reglementată de normele de drept intern și ea, de regulă, este de competența instanțelor naționale să aprecieze mijloacele de probă administrate în fața lor. Așadar, conform Convenției, Curtea trebuie mai degrabă să stabilească, dacă procesul în ansamblul său - inclusiv modul în care mijloacele de probă au fost luate - au fost echitabile”.*

În acest aspect, Colegiul menționează că, în speță, modul în care mijloacele de probă au fost obținute s-a desfășurat prin procedee probatorii conform Codului de procedură penală, astfel procesul penal în ansamblul său, în sensul art. 6 al CțEDO a fost unul echitabil.

Colegiul constată că, instanța de apel a conchis întemeiat că, vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 26, 145 alin. (2) lit. p) Cod penal, și-a găsit confirmare prin cumulul de probe descris detaliat în decizia instanței de apel.

În opinia Colegiului, instanța de apel corect a concluzionat că, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată ca o metodă de eschivare de la răspundere penală.

Instanța de apel, în viziunea instanței de recurs, just a stabilit că, Dmitriev V. a acționat cu intenția de a omorî partea vătămată, fapt ce se demonstrează prin acțiunile sale de natură intelectuală manifestate prin înțelegere prealabilă cu Chirilenco I., pregătirea condițiilor pentru săvârșirea omorului, de natură materială, manifestată prin înmînarea banilor pentru remunerarea autorului acestui omor, astfel acesta a prevăzut și a urmărit omorul propriu - zis, așadar, în conștiința inculpatului au avut loc procese psihice, ce caracterizează vinovăția de omor sub forma pregătirii, întrucît, din punct de vedere subiectiv, forma acestei vinovății pentru existența infracțiunii în discuție este intenția directă, după cum inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor de pregătire a infracțiunii și condițiile pentru săvârșirea ei, prevedea posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile din rezultatul infracțiunii pregătite și dorea acest rezultat infracțional, însă din cauze independente de voința acestuia, omorul nu și-a produs efectul.

Astfel, criticile formulate de recurenți, enunțate la pct. **9.1.** și **9.2.** au fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. **8.1.**, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au adus la pronunțarea hotărîrii de condamnare.

10.3. La compartimentul individualizării pedepsei, Colegiul penal concluzionează că instanța de apel i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă, acordînd deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61,75,78 Cod penal, luîndu-se în considerație circumstanțele cauzei.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, deoarece corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, temeiurile invocate de recurenți nu persistă în cauză, iar hotărîrea atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

11. În conformitate cu art. 432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Valentin Chiriac în numele inculpatului, de inculpatul Dmitriev Victor și de partea vătămată Rotari Tatiana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui *Dmitriev Victor Haralampie*, fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată la 31 decembrie 2014.

Președinte

Liliana Catan

Judecători

Petru Moraru

Nadejda Toma